

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

31 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Petru Moraru, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti și Constantin Alerguș

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocații Ion Arhiliuc și Natalia Vladimirov în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 24 decembrie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2015, în cauza penală în privința lui

Senchakovych Oleh Mihail, născut la 04 iulie 1969, originar or. Lvov, Ucraina, domiciliat mun. Chișinău, bd. Dacia 38, ap. 329.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 07.12.2012 - 24.12.2014;

Instanța de apel: 19.03.2015 - 28.05.2015;

Instanța de recurs: 21.12.2015 - 31.05.2016.

A CONSTATAT:

1. Prin sentința Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 24 decembrie 2014, Oleh Senchakovych a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 152 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 3 (trei) ani 6 (șase) luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 (doi) ani.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, fiind încasat din contul lui Oleh Senchakovych în beneficiul lui Serghei Papușoi suma de 828,40 (opt sute douăzeci și opt lei, 40 bani) lei, cu titlu de prejudiciu material, suma de 10000 (zece mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 6500 (șase mii cinci sute) lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 17328,40 (șaptesprezece mii trei sute douăzeci și opt lei, 40 bani) lei.

Cerința lui Serghei Papușoi cu privire la încasarea din contul inculpatului Oleh Senchakovych a sumei de 20000 (douăzeci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 12,60 (doisprezece lei, 60 bani) lei, cu titlu de prejudiciu material, a fost respinsă ca nefondată.

2. Pentru a pronunța sentința nominalizată, prima instanță a constatat în fapt, că Oleh Senchakovych, la 15 august 2012, aproximativ la ora 20:30, aflându-se în ograda liceului „Dimitrie Cantemir”, amplasat pe adresa mun. Chișinău, bd. Dacia 38/2, având

intenția de a-i provoca vătămări corporale paznicului liceului, Serghei Papușoi, în urma unui conflict apărut cu ultimul în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de serviciu, i-a aplicat lovituri cu pumnii în regiunea feței, în rezultatul cărora lui Serghei Papușoi i-au fost cauzate vătămări corporale medii.

3. Avocatul Natalia Vladimirov în numele inculpatului, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința lui Oleh Senchakovych, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii și că există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei.

La fel, apărarea a mai solicitat recunoașterea nulității raportului de constatare medico-legală nr. 4125 din 16 august 2012, raportului de expertiză medico-legală nr. 2357/D din 12 septembrie 2012 și raportului de expertiză medico-legală nr. 2508/D din septembrie 2012, precum și anularea ordonanței de punere sub învinuire din 18 octombrie 2012, emisă în privința lui Oleh Senchakovych, cu scoaterea lui de sub urmărire penală și încetarea procesului penal.

În motivarea apelului apărarea a indicat, că prima instanță neîntemeiat a constatat în acțiunile inculpatului existența elementelor componentei infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) lit. d) Cod penal.

Astfel, potrivit declarațiilor inculpatului, Serghei Papușoi l-ar fi lovit cu un băț și l-ar fi mușcat cu dinții de piept, declarații care se confirmă prin declarațiile martorilor Marin Demianic, Vadim Garbuzov, Gheorghe Baciuc, Mihail Senchakovych, Natalia Senchakovych, precum și prin fotografiile și raportul de constatare medico-legală nr. 4136 din 16 august 2012, prin care s-a constatat edem al țesuturilor moi pe cap, echimoză cu excoriații pe torace, cauzate în timpul și circumstanțele indicate, raportul de constatare medico-legală nr. 2598/D din 25 septembrie 2012, prin care s-a constatat comotie cerebrală, edem al țesuturilor moi pe cap, echimoză cu excoriații pe torace, cauzate în timpul și circumstanțele indicate, care duc la o dereglare a sănătății de scurtă durată și în comun se califică ca vătămare corporală ușoară.

De altfel, Papușoi Serghei a confirmat, că a cauzat lui Oleh Senchakovych leziuni corporale, însă contrar acestor probe, prima instanță a luat în considerație declarațiile părții vătămate și a rudelor acestuia, care nu se aflau la locul apariției conflictului.

În opinia avocatului, declarațiile părții vătămate sunt contradictorii, din motiv că deși acesta a declarat, că a fost lovit de mai multe ori de către inculpat, cu pumnii în față, cu picioarele peste tot corpul, în special în burtă, totuși din conținutul raportului de constatare medico-legală nr. 4125 din 16 august 2012, rezultă că la Serghei Papușoi s-a constatat fractura unghiulară pe stânga a mandibulei cu deplasare, edem al țesuturilor moi pe față, excoriație pe mucoasa buzei inferioare (f. d. 9, vol. I), fără a fi depistate alte leziuni corporale. Mai mult, partea vătămată a comunicat, că nu a primit careva tratament, nu s-a aflat pe buletin de boală, a lucrat la 15 august 2012, cât și ulterior, fără a se adresa la medic.

Totodată, consecutivitatea acțiunilor descrise de partea vătămată diferă de cele relatate de alți martori.

La fel, a indicat apărarea, că potrivit răspunsului Ministerului Educației al R. Moldova nr. 02/16-71 din 20 septembrie 2012, teritoriul stadionului este proprietate publică municipală, se află în gestiunea Consiliului Municipal Chișinău, iar potrivit fișei postului paznicului, rezultă că acesta este obligat să efectueze paza bunurilor -

proprietatea liceului, și anume a clădirii, a bunurilor din clădire, a ferestrelor, totodată în fișa postului nu este indicată obligația paznicului de a efectua paza stadionului.

Apărarea a invocat, că prima instanță greșit a constatat că partea vătămată, la momentul săvârșirii infracțiunii era în exercițiul funcțiunii, exprimate prin acțiuni referitoare la responsabilitatea pentru viața și securitatea copiilor, deoarece incidentul a avut loc la 15 august 2012, ora 20:30, în perioada vacanței de vară.

În opinia apărării, Oleh Senchacovych a fost atacat de Serghei Papușoi, inculpatul fiind în stare de autoapărare, iar prima instanță urma să înceteze procesul penal în baza art. art. 35, 36 Cod penal.

Totodată, a mai indicat avocatul, că la caz a fost efectuată o constatare medico-legală și două expertize medico-legale, întocmite de același medic-legist Iurie Scurtu, care contrar prevederilor art. 89 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, nu avea dreptul să participe la efectuarea expertizelor medico-legale, aceste probe urmând a fi declarate nule.

Cu referire la rapoartele de expertiză întocmite la caz, apărarea a indicat, că prima instanță nu a soluționat toate chestiunile importante pentru examinarea cauzei, deoarece concluziile experților din expertizele anterioare sunt incomplete, iar expertul Chiril Corbu a confirmat, că reieșind din documentele medicale prezente la dosar nu este posibil de stabilit vechimea fracturii și circumstanțele producerii acesteia, sugerând la necesitatea numirii unei expertize radiologice în comisie, cu utilizarea metodei tomografice.

Astfel, necătând la faptul că prin încheierea instanței de judecată din 01 iulie 2014, s-a dispus efectuarea expertizei medico-legale radiologice în comisie, cu utilizarea metodei radiologice speciale, oropantogrammă, radiografie țintită și tomografie computerizată, cu atragerea la efectuarea acesteia a specialistului principal al Ministerului Sănătății a R. Moldova, în domeniul de imagistică și radiologie Nicolai Nalivaico și Silviu Condrea, precum și alți specialiști din cadrul Centrului Diagnostic în domeniul medicinei faciale, experții au ignorat necesitatea efectuării metodei radiologice speciale, oropantogrammă, radiografie țintită și tomografie computerizată, astfel că raportul de expertiză medico-legală nr. 262 reprezintă copia încheierii instanței de judecată, fără investigații, conținând numai concluzii, nefiind semnată de toți experții.

Ca urmare, în dosar nu există nicio probă incontestabilă, care ar confirma faptul prezenței la partea vătămată Serghei Papușoi a fracturii mandibulei, deoarece experții au emis concluzia că posibil s-a provocat fractura, dar nu au stabilit și nici nu au avut posibilitatea să stabilească concret momentul cauzării fracturii maxilarului inferior în regiunea unghiulară pe stânga.

A mai menționat apelantul, că în prima instanță au fost înaintate demersuri privind eliberarea descrierilor efectuate de către specialiști - analiza examinării tomografice și descrierea examinării faciale a lui Serghei Papușoi, la care experții fac trimitere în raportul de examinare medico-legală nr. 262 din 23 iulie 2014, precum și eliberarea CD-ului cu examenul tomografic, pentru a avea posibilitatea de a face cunoștință cu probele și actele, care au stat la baza concluziei experților, însă aceste demersuri au fost respinse nemotivat, fiind încălcat art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

La fel, în cererea de apel avocatul a criticat concluzia primei instanțe referitor la respingerea solicitării cu privire la anularea ordonanței de punere sub învinuire din 18 octombrie 2012, emisă în privința lui Oleh Senchakovych, cu scoaterea lui de sub urmărire penală și încetarea procesului penal, invocând nerespectarea prevederilor art. 282 alin. (1) Cod de procedură penală și ilegalitatea actului, ca fiind executat peste termen.

Mai mult, a indicat că procurorul Olga Grosu nu era în drept de a efectua careva acțiuni procesuale la acel moment, deoarece în aceeași zi, dar până la efectuarea acțiunilor procesuale de înaintare a învinuirii, audierea în calitate de învinuit și aplicarea măsurii preventive, acesteia i-a fost înaintată recuzare, care nu a fost soluționată, despre acest fapt fiind informat procurorul.

De altfel, avocatul a mai menționat, că la înaintarea învinuirii nu au fost respectate cerințele cu privire la traducerea actului procesual, pe ordonanța de punere sub învinuire nefiind indicat numele și alte date ale traducătorului, acesta nefiind avertizat despre răspunderea penală pentru traducerea intenționat greșită, nefiind prezentat părții apărării și nefiindu-i explicat dreptul de a-l recuza, iar învinuitului nu i-a fost înmănat un exemplar al actului de învinuire în limba pe care o posedă - limba rusă.

3.1. Avocatul Lilia Gherman în numele părții vătămate, a declarat apel împotriva sentinței, solicitând casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă cu privire la repararea prejudiciului moral în sumă de 30000 lei, precum și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5000 lei.

În motivarea cerințelor înaintate, reprezentantul părții vătămate a exprimat dezacordul cu aprecierea de către prima instanță a cuantumului prejudiciului moral, menționând că instanța nu a luat în considerație prevederile art. 1423 Cod civil, în coroborare cu următoarele circumstanțe: Serghei Papușoi a fost atacat intenționat de către inculpat la locul de muncă, în timpul executării obligațiilor sale de protecție a stadionului liceului „Dimitrie Cantemir”, amplasat pe adresa bd. Dacia, 38/2, mun. Chișinău, pe teritoriul căruia inculpatul a pătruns ilegal în prezența a mai multor minori; Serghei Papușoi a fost vătămat intenționat anume pentru executarea obligațiilor de serviciu, prin fracturarea mandibulei, fapt care a cauzat o dereglare a sănătății nu doar pe parcursul a unei luni de zile, în decursul căreia el a fost nevoit să se alimenteze exclusiv cu mâncare lichidă, dar și prin dereglări importante în funcționarea tractului digestiv; disfuncția tractului digestiv a agravat starea sănătății părții vătămate, care este invalid de gradul doi, suferă de cancer la colon din anul 2011, a suportat o intervenție chirurgicală și a făcut un tratament biochimic, circumstanțele respective fiind confirmate prin Certificatul de invaliditate seria BM nr. 682256, eliberat de către Consiliul Republican de Expertiză Medicală a Vitalității din 28 noiembrie 2012; inculpatul nu a recunoscut vinovăția.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2015, a fost respins ca nefondat apelul avocatului Natalia Vladimirov în numele inculpatului Oleh Senchakovych, admis parțial apelul avocatului Lilia Gherman în numele părții vătămate Serghei Papușoi cu încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate, a sumei de 5000 (cinci mii) lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. Pentru a motiva soluția adoptată, instanța de apel a menționat că prima instanță just a constatat starea de fapt și de drept a acțiunilor inculpatului, care corect au fost încadrate în baza art. 152 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Totodată, prima instanță apreciind materialul probator în conformitate cu prevederile art. art. 100 alin. (4), 101 Cod de procedură penală, a stabilit corect situația de fapt și vinovăția inculpatului, care se dovedește prin: declarațiile părții vătămate Serghei Papușoi; martorilor Maria Papușoi, Ghenadie Nour, Igor Marin, Vadim Garbuzov, Gheorghe Baci, Mihail Senchakovych, Natalia Senchacovych, specialistului Evghenii Lazarev, experților Chiril Corbu, Grigore Mutoi.

La fel, instanța de apel a mai stabilit, că vina inculpatului se mai dovedește și prin mijloacele de probă, care au fost verificate în instanța de apel cum ar fi: declarațiile inculpatului Oleh Senchakovych date în prima instanță (f.d. 183-189, vol. II); părții vătămate Serghei Papușoi date în prima instanță (f.d. 156, vol.II); martorilor date în prima instanță, Ghenadie Nour (f.d. 161-163, vol.II); Maria Papușoi (f.d. 164-166, vol.II); Natalia Senchakovych (f.d. 167-171, vol.II); Mihail Senchakovych (f.d. 172-174, vol.II); Marin Demianiuc (f.d. 175-176, vol.II); Vadim Garbuzov (f.d. 177-179, vol.II); Gheorghe Baci (f.d. 180-182, vol.II); specialistului Evghenii Lazarev (f.d. 190-191, vol.II); ale experților Chiril Corbu (f.d. 192-195, vol.II) Grigore Mutoi (f.d. 196-199, vol.II), precum și copia din Registrul Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Urgentă a examenelor Radiologice efectuate pentru ziua de 15 august 2012, conform căruia la 15 august 2012, ora 21:50, Serghei Papușoi, vârsta 58 ani, a efectuat examenul radiologic al mandibulei (f.d. 62-63 vol.I); conținutul raportului de constatare medico-legală nr. 4125 din 16 august 2012 (f.d. 9, vol.I); conținutul raportului de expertiză medico-legală nr. 2357/D din 12 septembrie 2012 (f.d. 69, vol.I); conținutul raportului de expertiză medico-legală nr. 2508/D din septembrie 2012 (f.d. 78, vol.I); conținutul raportului de expertiză judiciară medico-legală nr. 390 din 24 decembrie 2013 (f.d. 67-73, vol.II); conținutul raportului de expertiză judiciară medico-legală nr. 262 din 14 august 2014 (f.d. 105-110, vol.II); ordonanța de punere sub învinuire a lui Oleh Senchakovych din 18 octombrie 2012 (f.d. 123, vol.I); nota telefonică prin care se comunică că în privința lui Oleh Senchakovych a fost emisă ordonanța de punere sub învinuire în privința lui Oleh Senchakovych în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal (f.d. 114, vol.I); nota informativă prin care se comunică că în privința lui Oleh Senchakovych a fost emisă ordonanța de punere sub învinuire în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, iar la 19 octombrie 2012 acesta și avocatul nu s-au prezentat (f.d. 115, vol.I); nota informativă (f. d. 122, vol. I); ordonanța de stabilire în privința lui Oleh Senchakovych a măsurii preventive de nepărsire a localității (f.d. 129-130, vol.I); plângerea avocatului în ordinea art. art. 298, 299 Cod de procedură penală (f.d. 131-132, vol.I); citația adresată bănuitului Oleh Senchakovych prin care se indică necesitatea prezenței la Procuratura Botanică, mun. Chișinău la 26 noiembrie 2012 (f.d. 174, vol.I); cererea inculpatului Oleh Senchakovych prin care solicită încetarea efectuării urmăririi penale pînă la examinarea plîngerii lui de către judecătorul de instrucție (f.d. 111, vol.I); citația procurorului în Procuratura Botanică, mun. Chișinău (f.d. 116, vol.I).

Instanța de apel a menționat, că versiunea inculpatului, precum că fractura mandibulei depistată la partea vătămată s-a produs din cauza căderii acestuia jos în momentul cînd a încercat să fugă, se combate prin rapoartele de expertiză efectuate pe

cazul dat și prin declarațiile experților Chiril Corbu și Grigore Mutoi, care au susținut concluzia experților formulată în raportul de expertiză medico-legală nr. 390 din 24 decembrie 2013.

Totodată, argumentele avocatului Natalia Vladimirov precum că nu există nici o probă care ar confirma faptul prezenței la partea vătămată Serghei Papușoi a fracturii mandibulei, au fost repinse prin preluarea concluziilor din raportul de expertiză judiciară medico-legală nr. 262 din 14 august 2014, unde este clar stipulat că la examinarea repetată prin tomografie computerizată a craniului lui Serghei Papușoi din 13 august 2014, la ultimul s-a confirmat prezența semnelor consolidării fracturii, care coincide cu linia fracturii ce se evidențiază pe radiogramele din 15 august 2012 și 18 septembrie 2012. Între lovitura aplicată în regiunea zigomatică a feței și fractura mandibulei depistate la pătimit există o legătură cauzală directă.

Cu referire la dezacordul părții apărării în privința rezultatelor expertizelor medico-legale, instanța de apel a menționat, că la caz au fost efectuate 5 expertize, 2 în cadrul urmăririi penale și 3 în cadrul cercetării judiciare, unde a participat și medicul legist, care a confirmat faptul că fractura osului unghiulară pe stînga a mandibulei cu deplasare s-a format în timpul și în circumstanțele indicate.

Referitor la termenul înaintării ordonanței de punere sub învinuire a inculpatului, instanța de apel a enunțat, că termenul a fost omis din vina apărătorului și a inculpatului, care neîntemeiat nu se prezentau la înaintarea învinuirii, fapt confirmat prin nota informativă din care rezultă că la 19 octombrie 2012 inculpatul și avocatul său nu s-au prezentat (f. d. 115, vol. I), iar prin nota informativă a procurorului Olga Grosu se constată, că examinarea plîngerii avocatului Natalia Vladimirov în numele lui Oleh Senchakovych prin care s-a contestat ordonanța de recunoaștere a ultimului ca bănuțit nu s-a examinat la data fixată – 25 octombrie 2012, fiind amînată pentru 31 octombrie 2012, iar ulterior pentru 02 noiembrie 2012.

Din aceste considerente, după ședința de judecată din 31 octombrie 2012, împreună cu avocatul s-a convenit prezentarea acestuia și a clientului său pentru înaintarea învinuirii, la Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău la 02 noiembrie 2012, ora 12:00, adică după ședința de judecată fixată pentru 02 noiembrie 2012, ora 11:00.

În ședința de judecată din 02 noiembrie 2012, avocatul Natalia Vladimirov nu s-a prezentat din motiv de boală, prezentînd în acest sens certificat de vizită la medic (f. d. 173, vol. I).

Mai mult, ordonanța emisă de procuror la 18 octombrie 2012 a fost adusă la cunoștința învinuitului și avocatului său nu mai tîrziu de ziua în care acesta s-a prezentat la biroul procurorului, adică la 09 noiembrie 2012.

În ceea ce privește poziția inculpatului și a apărătorului acestuia, precum că Serghei Papușoi nu era obligat să păzească terenul sportiv, deoarece acesta reprezintă proprietate publică municipală și se află în gestiunea municipiului, instanța de apel a respins-o, menționînd că potrivit pct. pct. 2, 13 din fișa postului paznicului Serghei Papușoi, acesta transmite celuilalt paznic clădirea, verificînd starea bunurilor materiale și a teritoriului, liceul și terenul adiacent, care, prin îngrădire laolaltă inclusiv stadionul, în care copii petrec orele de educație fizică, iar prin îngrădirea acestui stadion împreună cu clădirea liceului, formează un complex unic, care și este dat în gestiunea liceului, prin urmare rezultă că partea vătămată la acel moment era în exercițiul funcțiunii.

Instanța de apel a mai reținut, că partea vătămată și martorii au descris în declarațiile primare date la urmărirea penală și în prima instanță, acțiunile inculpatului Oleh Senchakovych, în care se conțin elementele componente de infracțiune prevăzută la art. 152 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Totodată, argumentele aduse de către inculpatul Oleh Senchakovych și de avocatul acestuia, Natalia Vladimirov în apelul declarat au fost obiectul cercetării în prima instanță, negăsindu-și confirmarea în instanța de apel, sentința fiind legală motivată și întemeiată.

La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel a menționat, că prima instanță a ținut cont de prevederile art. art. 7, 75 Cod penal, corect ajungând la concluzia, că inculpatul Oleh Senchakovych a săvârșit o infracțiune gravă, nu stă la evidența medicului narcolog, are loc permanent de trai, are la întreținere doi copii minori. În conformitate cu art. 76 Cod penal, circumstanță atenuantă a fost reținut faptul că inculpatul are la întreținere doi copii minori, iar conform art. 77 Cod penal, circumstanțe agravante nu au fost stabilite.

Cu referire la prevederile art. 61 Cod penal, instanța de apel a ajuns la concluzia, că prima instanță a făcut o corectă individualizare a pedepsei penale stabilite inculpatului Oleh Senchakovych, ținând cont de scopul pedepsei penale, de personalitatea inculpatului precum și de totalitatea circumstanțelor cauzei, corect ajungând la concluzia aplicării în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal.

Cu referire la apelul avocatului Lilia Gherman în numele părții vătămate Serghei Papușoi, instanța de apel conform prevederilor art. 1423 Cod civil, a conchis că cerința părții vătămate privind repararea prejudiciului moral în sumă de 30000 lei, este neîntemeiată, fiind confirmată doar cerința privind restituirea cheltuielilor de judecată, în sumă de 5000 lei, potrivit bonului de plată nr. 028553.

5. Avocații Ion Arhiliuc și Natalia Vladimirov în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, au declarat recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor judecătorești adoptate la caz, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, din motiv că nu s-a constatat existența faptei sau încetarea procesului penal în baza art. 390 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

În motivarea recursului, cu referire la prevederile art. art. 101 alin. (1), 414 alin. (5), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, recurenții au invocat, că instanța de apel era obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, astfel, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Pronunțarea instanței de apel nu trebuie să fie una superficială și fără o argumentare cuvenită.

Recurenții menționează, că contrar prevederilor normelor invocate, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de partea apărării, a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și, a menținut greșit sentința de condamnare a inculpatului, or, deși avocatul Natalia Vladimirov în cererea de apel și

ulterior la judecarea apelului a motivat argumentat mai multe motive esențiale care îl dezvinovățesc pe inculpat, instanța de apel la unele argumentele invocate în apel, nu a dat un răspuns argumentat, acesta fiind expus prin fraze de ordin general, iar alte motive au fost ignorate în totalitate nefiind redată în textul deciziei.

Așadar, recurenții menționează, că în apel a fost invocat faptul că, în prima instanță a fost prezentat răspunsul nr. 02/16-71 din 20 septembrie 2012 de la Ministerul Educației al R. Moldova, prin care se confirmă faptul, că teritoriul stadionului unde s-a petrecut conflictul este proprietatea publică municipală, se află în gestiunea Consiliului Municipal, iar din fișa de post a paznicului rezultă, că acesta este obligat să efectueze paza bunurilor - proprietatea liceului, și anume a clădirii, bunurilor din clădire, ferestrelor, nefiind indicată obligația paznicului de a efectua paza stadionului.

Consideră, că instanța de apel greșit, cu o argumentare formală, a respins această probă referindu-se la pct. pct. 2, 13 din fișa postului paznicului Serghei Papușoi, conform căror paznicul transmite celuilalt paznic clădirea, verificând starea bunurilor materiale și a teritoriului; poartă responsabilitate pentru viața și securitatea copiilor.

Totodată, invocă faptul, că la momentul conflictului, Serghei Papușoi nu s-a prezentat ca paznic, nu purta ecusonul, iar instanțele de fond greșit au dedus, că partea vătămată la acel moment era în exercițiul funcției.

Mai susțin recurenții, că anume partea vătămată Serghei Papușoi a fost inițiatorul conflictului, care a cauzat inculpatului Oleh Senchakovych leziuni corporale ușoare, iar ca urmare acțiunile inculpatului purtau caracter de autoapărare și urmau a fi apreciate prin prisma art. art. 35, 36 Cod penal, iar instanța de apel nu s-a expus asupra acestor argumente.

Recurenții critică și concluzia instanței de apel referitor la respingerea solicitării cu privire la anularea ordonanței de punere sub învinuire din 18 octombrie 2012, emisă în privința lui Oleh Senchakovych, cu scoaterea lui de sub urmărire penală și încetarea procesului penal, menționând că la 09 noiembrie 2012 lui Oleh Senchakovych, de către procurorul Olga Grosu i-a fost adusă la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire din 18 octombrie 2012, totodată fiind aplicată în privința inculpatului măsura preventivă obligarea de nepărăsire a localității.

În opinia recurenților, acțiunile și actele procesuale menționate, au fost efectuate cu încălcări și abateri procesuale grave, din care cauză urmează a fi anulate.

La fel, consideră că procurorul Olga Grosu nu era în drept de a efectua careva acțiuni procesuale la acel moment, deoarece în aceiași zi, dar până la efectuarea acțiunilor procesuale - înaintarea acuzației, audierea în calitate de învinuit și aplicarea măsurii preventive, i-a fost înaintată recuzare, care până la acel moment nu a fost soluționată, fapt despre care procurorul a fost informat de către partea apărării, dar l-a neglijat.

La fel, susține apărarea, că la înaintarea acuzației nu au fost respectate cerințele cu privire la procedura de traducere a actului procesual, pe ordonanța de punere sub învinuire nefiind indicat numele și alte date ale traducătorului, acesta nefiind avertizat despre răspunderea penală pentru traducerea intenționat greșită, acesta nu a fost prezentat părții apărării și nu i s-a explicat dreptul de a înainta recuzare, procurorul a încălcat dreptul învinuitului de a-i fi înmănat un exemplar al actului de învinuire în limba pe care o posedă - limba rusă.

Invocă apărarea, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra acestor grave erori de drept procedural și în mod evaziv și-a motivat soluția prin simpla copiere a sentinței primei instanțe, fără a da apreciere legală încălcării evidente a termenelor de înaintare a învinuirii și dreptului inculpatului la aducerea actului procesual la cunoștință în limba pe care o posedă, fiind lezat dreptul inculpatului, prevăzut la art. 16 Cod de procedură penală.

Un alt argument invocat de apărare se referă la aceea, că instanța de apel respingând apelul părții apărării și-a fundamentat opinia preluând concluziile rapoartelor de expertiză medico-legală, fără a pătrunde în esența declarațiilor specialistului Evghenii Lazarev și experților Chiril Corbu și Grigore Mutoi.

Evidențiază, că rapoartele de expertiză medico-legală nr. 2357/D și 2508/D din septembrie 2012, efectuate de către medicul-legist Iurie Scurtu, care a întocmit și raportul de constatare medico-legală nr. 4125 din 16 august 2012, în baza căruia s-a intentat urmărirea penală, iar ulterior acestea fiind acceptate de alți experți, fiind puse la baza ultimelor două rapoarte de expertiză din 2013 și 2014, - au fost efectuate cu încălcarea cerințelor art. art. 89 alin. (1) pct. 5), 142 alin. (3) Cod de procedură penală, care coroborate cu art. 94 Cod de procedură penală, nu puteau fi admise ca probe și urmau a fi excluse, deoarece specialistul medicul-legist Iurie Scurtu, conform prevederilor art. 94 Cod de procedură penală, nu avea dreptul și era incompatibil de a efectua ulterior expertiza medico-legală; la fel, dacă primele rapoarte de expertiză medico-legală nr. 2357/D și 2508/D din septembrie 2012, erau inadmisibile ca probe, iar experții ulterior le-au pus la baza ultimelor două rapoarte de expertiză medico-legală din anii 2013 și 2014, acestea din urmă rapoarte de expertiză, la fel sunt inadmisibile ca probe.

Recurenții sunt de opinia, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra acestor grave erori de drept invocate în apel și nu a aplicat prevederile art. 95 Cod de procedură penală, în coroborare cu cele ale art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală.

Instanța de apel, nu a luat în considerație că, declarațiile expertului Grigore Mutoi sunt în contradicție cu declarațiile expertului Chiril Corbu.

Totodată, se indică în recurs că prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 01 iulie 2014, s-a dispus efectuarea expertizei medico-legale radiologice în comisie, cu utilizarea metodei radiologice speciale, oropantogramă, radiografie țintită și tomografie computerizată, cu atragerea la efectuarea acesteia a specialistului principal al Ministerului Sănătății a R. Moldova, în domeniul de imagistică și radiologie Nicolai Nalivaico și Silviu Condrea, alți specialiști din cadrul Centrului Diagnostic în domeniul medicinei faciale, însă experții au transcris în noul raport de expertiză medico-legală nr. 262 din 14 august 2014, conținutul penultimului raport de expertiză medico-legală, raportul nefiind semnat de toți experții și, fiind ignorate indicațiile instanței de a utiliza metoda radiologică specială, oropantogramă, radiografie țintită și tomografie computerizată.

În concluzie, recurenții afirmă că, la materialele dosarului nu există nicio probă incontestabilă, care ar confirma faptul existenței la partea vătămată Serghei Papușoi a fracturii mandibulei, deoarece experții au concluzionat precum că posibil ar fi fost provocată fractura, dar nu au stabilit și nici nu au avut posibilitatea să stabilească concret momentul cauzării fracturii maxilarului inferior în regiunea unghiulară pe stânga.

Totodată, evidențiază, că în cadrul examinării dosarului penal Oleh Senchakovych prin demers, înaintat în cadrul ședinței de judecată, și prin demers repetat înaintat prin cancelaria instanței de judecată a solicitat eliberarea descrierilor efectuate de către specialiști - analiza examinării tomografice și descrierea examinării lui Serghei Papușoi de către chirurgul facial, la care experții fac trimitere în raportul de examinare medico-legală nr. 262 din 23 iulie 2014, totodată a solicitat eliberarea CD-ului cu examenul tomografie, pentru a avea posibilitatea de a face cunoștință cu probele și actele, care au stat la baza concluziei experților, însă demersurile respective au fost respinse fără motivare de către prima instanță, iar instanța de apel nu s-a pronunțat asupra acestor motive. Mai mult, în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, a fost înaintat un demers prin care s-a solicitat eliberarea discului cu fotografiile efectuate în cadrul tomografiei părții vătămate, la care partea apărării nu a avut acces, însă demersul a fost respins ca neîntemeiat.

Totodată, în instanța de apel apărarea a solicitat interpelarea de la Centrul de Medicină Legală a descrierilor efectuate de către specialiști - analiza examinării tomografice și analiza examinării lui Serghei Papușoi de către chirurgul facial, la care experții fac trimitere în raportul de examinare medico-legală nr. 262 din 23 iulie 2014 precum și a CD-ului cu examenul tomografic al ultimului, pentru a avea posibilitatea studierii acestora în scopul formulării unei poziții de apărare utile, adică a formula întrebări concrete pentru efectuarea unei expertize repetate (contraexpertize) în străinătate, spre exemplu în România, prin intermediul unei comisii rogatorii de asistență juridică internațională în materie penală, însă instanța de apel a respins ilegal acest demers și, ca consecință partea apărării a fost pusă în imposibilitate de a-și întemeia demersul de efectuare a unei expertize repetate în sensul art. art. 148, 374 Cod de procedură penală, fiind încălcat principiul egalității armelor în sensul art. 6 din CEDO.

Mai subliniază, că la judecarea apelului, instanța de judecată nu a dat dovadă de imparțialitate, deoarece la ultimul cuvânt al inculpatului instanța de mai multe ori l-a întrerupt, ultimul fiind de naționalitate ucrainean considerându-se agresat și discriminat.

6. Procurorul, potrivit prevederilor art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a prezentat referință la cererea de recurs, solicitând respingerea acestuia din motiv că instanțele de fond au apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată și încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului în strictă conformitate cu prevederilor normelor de procedură penală, prin prisma cumulului de probe administrate la dosar.

6.1. Avocatul Lilia Gherman în numele părții vătămate Serghei Papușoi, la fel a prezentat referință la cererea de recurs, solicitând inadmisibilitatea acestuia din motiv că acesta nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală și nu abordează probleme de drept de importanță generală pentru jurisprudență.

7. Judecând recursul declarat de partea apărării în raport cu materialele cauzei, ținând cont de argumentele expuse în referințe, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de

recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță.

Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate pe deplin la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Așadar, după cum rezultă din conținutul recursului declarat de partea acuzării, acesta se întemeiază pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Cu referire la temeiurile invocate, Colegiul penal lărgit menționează că hotărârile pronunțate de către instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea.

Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi reprezintă motiv de casare.

Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

La caz, deși în cererea de apel declarată de avocatul Natalia Vladimirov se face trimitere la unele aspecte care nu au fost pe deplin elucidate de către prima instanță și care în opinia apărării demonstrează lipsa caracterului penal a faptelor imputate lui Oleh Senchakovych în baza art. 152 alin. (2) lit. d) Cod penal, instanța de apel a trecut cu vederea motivele invocate, lăsându-le fără soluționare, totodată preluând integral argumentele formulate de către prima instanță, care i-au stabilit convingerea în sensul vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate.

Astfel, unul din argumentele de bază invocate în cererea de apel a constituit

faptul, că anume partea vătămată Serghei Papușoi a inițiat conflictul, care mușcându-l de piept, i-a cauzat lui Oleh Senchakovych leziuni corporale ușoare, iar ca urmare loviturile de ripostă a lui Oleh Senchakovych aplicate lui Serghei Papușoi, în opinia apărării purtau caracter de autoapărare și urmau a fi apreciate prin prisma art. art. 35, 36 Cod penal, însă instanța de apel nu a dat apreciere acestor argumente.

În contextul argumentelor menționate, Colegiul penal atestă că l-a materialele cauzei deși au fost anexate probe care dovedesc cauzarea lui Oleh Senchakovych a leziunilor corporale, instanța de apel nu le-a cercetat și nu le-a dat aprecierea cuvenită, acestea fiind:

- raportul de constatare medico-legală nr. 4136 din 16 august 2012, (f. d. 198, vol. I);

- raportul de constatare medico-legală nr. 2598/D din 25 septembrie 2012, (f. d. 197, vol. I);

- copia certificatelor de concediu medical (f. d. 199, 199A, vol. I);

- fotografii (f. d. 193-196, vol. I).

Totodată, de către instanța de apel nu au fost cercetate pe deplin nici declarațiile martorului Natalia Senchakovych, care în prima instanță a precizat, că „...imediat ce soțul a pus piciorul pe minge și i-a zis părții vătămate să încerce să o i-a, partea vătămată s-a năpustit asupra soțului, apoi a auzit un strigăt, soțul încerca să-l dea într-o parte pe pătimaș, care se năpustise asupra lui.

Serghei Papușoi a luat un băț și a început să-i aplice lovituri în cap soțului, de la lovituri bățul s-a rupt...partea vătămată l-a mușcat pe soț de piept, maioul era plin de sânge” (f. d. 168, verso, 169, vol. II).

Din declarațiile martorului minor Senchakovych Mihail date în ședințele primei instanțe rezultă, că „...Oleh Senchakovych i-a spus paznicului să încerce să i-a mingea de la el, la care ultimul l-a mușcat, iar Oleh Senchakovych l-a împins.

După care paznicul a luat un băț de jos și a început să-l lovească pe Oleh Senchakovych, apoi bățul s-a rupt, paznicul a fugit în liceu...la colțul școlii s-a împiedicat și a căzut” (f. d. 172, verso, vol. II).

Martorul Vadim Garbuzov a declarat, că „...a văzut cum Oleh Senchakovych a sărit gardul și a întrebat paznicul de ce alungă copiii, erau aproape unul de altul, apoi a văzut cum paznicul l-a lovit pe Senchakovych cu un băț” (f. d. 177, verso, vol. II).

Martorul Gheorghe Baciuc, fiind audiat în ședințele de judecată ale primei instanțe, a declarat, că „paznicul și cu inculpatul au început să se certe și să se bruscheze, peste un timp a auzit un strigăt, a auzit că inculpatul a fost mușcat în regiunea pieptului de către paznic, apoi paznicul a plecat în școală” (f. d. 180, verso, vol. II)

Cu referire la aspectele evidențiate, Colegiul penal enunță, că instanța de apel nu a supus verificării argumentul apelantului referitor la faptul că inculpatul în momentul conflictului apărut cu partea vătămată a acționat fiind în stare de legitimă apărare, această ipostază a evenimentelor petrecute nefiind cercetată la judecarea cauzei în ordine de apel.

Pe când în speța dedusă judecării, reținând probatoriul administrat la dosar, instanța de apel urma să verifice și să stabilească prompt, dacă acțiunile inculpatului Oleh Senchakovych la momentul conflictului apărut cu partea vătămată Serghei Papușoi, a fost silit să acționeze într-un asemenea fel, ca urmare a agresiunii

părții vătămate sau riposta inculpatului a survenit ulterior consumării atacului lui Serghei Papușoi îndreptat asupra sa.

Față de cele ce preced, Colegiul penal accentuează că la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să elucideze aspectul dacă inculpatul Oleh Senchakovych a acționat în legitimă apărare sau acțiunile acestuia au fost îndreptate nemijlocit în scopul vătămării intenționate a integrității corporale și a sănătății părții vătămate, Serghei Papușoi, iar în dependență de cele stabilite să se pronunțe asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului.

Totodată, Colegiul penal conchide, că motivele din apel trebuie examinate printr-o analiză obiectivă, completă și sub toate aspectele de fapt și de drept, confruntându-le cu întreg materialul probator al cauzei.

Temeiurile expuse în pct. 3 din prezenta decizie, de fapt, sunt fondul apelului și neexpunerea asupra acestora reprezintă neexaminarea fondului apelului de către instanța de apel.

Motivarea insuficientă efectuată de instanța de apel, se apreciază ca un viciu de judecată care afectează hotărârea adoptată și reprezintă temei legal de a casa decizia atacată și a dispune rejudecarea cauzei în instanța de apel.

La același segment, Colegiul penal lărgit amintește, că potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a drepturilor omului, în primul rând, rolul instanțelor judecătorești naționale este să decidă asupra admisibilității probelor, precum și asupra relevanței și ponderii acestora pentru pronunțarea deciziei judecătorești.

Rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite.

O decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs.

Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției.

Prin urmare, dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar și obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. (**§ 30, 31 cauza Fomin vs R. Moldova, decizia din 11 octombrie 2011**)

Față de considerentele mai sus arătate, Colegiul penal ajunge la concluzia, că la judecarea cauzei instanța de apel a admis erori, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar. Erorile menționate sunt erori de drept procedural și se încadrează în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și se consideră temei de recurs.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ea casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul ordinar, declarat de avocații Ion Arhiliuc și Natalia Vladimirov în numele inculpatului, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2015, în cauza penală în privința lui *Senchakovych Oleh Mihail* și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 30 iunie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș